

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

ПОЛІТИКА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЇ ЕКОЛОГІЇ ТА МЕДИЦИНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою МАЕМ

від «30» липня 2026р., протокол № 3

ВВЕДЕНО в ДІЮ

наказом в.о. ректора МАЕМ

від «30» липня 2026 р.. № 08- ОД

В.о. ректора МАЕМ

 Іван САВИЦЬКИЙ

КИЇВ – 2026

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
РОЗДІЛ І. ГЛОСАРІЙ.....	3
РОЗДІЛ ІІ. НАШЕ БАЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	5
РОЗДІЛ ІІІ. ПРИНЦИПИ ТА РАМКА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	6
РОЗДІЛ ІV. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	10
РОЗДІЛ V. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	11
РОЗДІЛ VI. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВІЙ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТА ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	17
РОЗДІЛ VII. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІННІ АКАДЕМІЄЮ ТА АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	21
РОЗДІЛ VIII. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	25
РОЗДІЛ ІХ. ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КУЛЬТУРА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	30
РОЗДІЛ X. УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	35
ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	40
ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА	41

ПРЕАМБУЛА

Міжнародна академія екології та медицини розглядає системи штучного інтелекту як одну з ключових технологій, що визначатиме розвиток вищої освіти, науки, інновацій та врядування Академії протягом наступних десятиліть.

Ми переконані, що відповідальне використання систем штучного інтелекту відкриває нові можливості для персоналізації навчання, розвитку дослідницької діяльності, удосконалення управлінських процесів, підвищення ефективності прийняття рішень та формування сучасного цифрового освітнього середовища.

Водночас Міжнародна академія екології та медицини виходить із того, що жодна система штучного інтелекту не може замінити людське мислення, професійне судження, академічну свободу, творчість, етичну відповідальність та критичний аналіз. Людина залишається автором і відповідальним суб'єктом академічних, наукових та управлінських рішень.

Ми підтримуємо використання систем штучного інтелекту як інструменту розвитку людського потенціалу. Їх застосування має сприяти підвищенню якості освіти, розвитку науки, зміцненню академічної культури, формуванню цифрових компетентностей та впровадженню інновацій із дотриманням принципів академічної доброчесності, відкритості, прозорості, поваги до прав людини, захисту персональних даних та інформаційної безпеки.

Ця Політика визначає стратегічне бачення Міжнародної академії екології та медицини щодо використання систем штучного інтелекту, формує спільні цінності та підходи для університетської спільноти і встановлює орієнтири відповідального використання таких систем в освітній, науковій, інноваційній, організаційній та адміністративній діяльності.

Міжнародна академія екології та медицини усвідомлює, що технології штучного інтелекту розвиваються швидше, ніж нормативне регулювання. Тому Політика ґрунтується на чинному законодавстві України, сучасних європейських та міжнародних підходах до етичного, людиноцентричного і відповідального використання систем штучного інтелекту та адаптує їх до місії, цінностей і стратегічних цілей Академії.

РОЗДІЛ I. ГЛОСАРІЙ

У цій Політиці терміни вживаються у такому значенні:

AI Governance (врядування у сфері штучного інтелекту) – система принципів, процесів, розподілу відповідальності та механізмів контролю, за допомогою яких Академія забезпечує відповідальне впровадження, використання, моніторинг та вдосконалення систем штучного інтелекту;

AI literacy (грамотність у сфері штучного інтелекту) – сукупність знань, навичок і критичного розуміння, необхідних для усвідомленого, ефективного, безпечного та відповідального використання систем штучного інтелекту, оцінювання їх можливостей, обмежень і ризиків;

великі мовні моделі (Large Language Models, LLM) – різновид моделей штучного інтелекту, призначених для оброблення, аналізу та генерації природної мови, на основі яких функціонує значна частина сучасних генеративних систем штучного інтелекту;

відповідальне використання систем штучного інтелекту – використання систем штучного інтелекту з дотриманням законодавства України, принципів академічної доброчесності, етичних норм, вимог інформаційної безпеки, захисту персональних даних та цієї Політики;

галюцинація системи штучного інтелекту – формування системою штучного інтелекту недостовірної, вигаданої або такої, що не підтверджується надійними джерелами, інформації, яка може виглядати правдоподібною та потребує обов’язкової перевірки користувачем;

генеративний штучний інтелект – різновид систем штучного інтелекту, призначений для створення нового контенту, зокрема текстів, зображень, аудіо-, відеоматеріалів, програмного коду, моделей, аналітичних матеріалів та інших цифрових результатів на основі запиту користувача;

користувач систем штучного інтелекту – здобувач освіти, вступник, педагогічний, науково-педагогічний, науковий чи інший працівник Університету або інша особа, яка використовує системи штучного інтелекту під час взаємодії з Першим європейським університетом;

Learning Analytics (аналітика навчання) – збирання, аналіз та інтерпретація даних про освітній процес і навчальну діяльність з метою підтримки навчання, викладання, оцінювання та прийняття обґрунтованих освітніх рішень;

людський контроль (Human-in-the-loop) – підхід, за якого остаточне рішення щодо використання результатів, сформованих системою штучного інтелекту, приймається людиною після їх аналізу, перевірки та професійної оцінки;

промпт (запит) – текстова, графічна, голосова або інша інструкція, що надається користувачем системі штучного інтелекту для отримання певного результату;

результат, сформований системою штучного інтелекту – будь-який текст, графічне зображення, аудіо-, відеоматеріал, програмний код, аналітичний

матеріал, рекомендація, переклад, модель, обчислення чи інший цифровий продукт, створений повністю або частково системою штучного інтелекту;

система штучного інтелекту – машинна система, розроблена для функціонування з різним рівнем автономності, яка після розгортання може демонструвати адаптивність і на основі отриманих вхідних даних формує прогнози, рекомендації, рішення або інший контент, що можуть впливати на фізичне чи віртуальне середовище;

цифрові компетентності – знання, навички, практичний досвід і критичне мислення, необхідні для безпечного, відповідального, етичного та ефективного використання цифрових технологій, зокрема систем штучного інтелекту.

РОЗДІЛ II. НАШЕ БАЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Міжнародна академія екології та медицини розглядає системи штучного інтелекту як один із ключових чинників трансформації сучасної вищої освіти, наукових досліджень та академічного управління. Ми прагнемо використовувати можливості цих технологій для створення нової якості навчання, розвитку дослідницької діяльності, удосконалення управлінських рішень, підтримки інновацій та міжнародної співпраці.

Використання систем штучного інтелекту не є для Академії самоціллю. Доцільність їх застосування визначається тим, наскільки вони створюють додану цінність для освіти, науки, управління та розвитку академічної спільноти. Технології мають підтримувати академічну свободу, критичне мислення, творчість і професійний розвиток, не зменшуючи ролі людини та її відповідальності за прийняті рішення.

Міжнародна академія екології та медицини підтримує відповідальне впровадження систем штучного інтелекту в усіх напрямках своєї діяльності. Такі системи можуть допомагати аналізувати значні обсяги інформації, виконувати рутинні операції, створювати та тестувати нові рішення, персоналізувати навчання, підтримувати наукові дослідження й підвищувати ефективність внутрішніх процесів. Водночас рішення, які можуть істотно впливати на права людини, результати навчання, академічний статус, професійну діяльність або інші значущі інтереси особи, повинні залишатися під людським контролем.

Академія дотримується **людиноцентричного підходу до штучного інтелекту (Human-Centred AI)**, відповідно до якого технології мають посилювати людські можливості, а їх використання повинно забезпечувати повагу до людської гідності, академічної свободи, рівності, недискримінації, культурного різноманіття, конфіденційності, права на захист персональних даних та інших фундаментальних прав людини.

Академія розглядає *грамотність у сфері штучного інтелекту (AI literacy)* як одну з важливих компетентностей сучасної академічної спільноти. Міжнародна академія екології та медицини сприяє формуванню в здобувачів освіти та працівників здатності усвідомлено обирати цифрові інструменти, ефективно взаємодіяти із системами штучного інтелекту, критично оцінювати їх результати, розуміти обмеження моделей, розпізнавати ризики та нести відповідальність за власні рішення.

Академія підтримує розвиток *системи врядування у сфері штучного інтелекту (AI Governance)*, яка поєднує інноваційність із належним управлінням ризиками. Впровадження систем штучного інтелекту має супроводжуватися визначенням відповідальності, оцінюванням потенційного впливу, людським контролем, забезпеченням прозорості, захистом даних, моніторингом ефективності та можливістю перегляду або припинення використання системи у разі виявлення неприйнятних ризиків.

Міжнародна академія екології та медицини прагне формувати не лише технологічну інфраструктуру, а й середовище, готове до відповідального використання штучного інтелекту. Це передбачає розвиток цифрових компетентностей, підтримку експериментальних проєктів, міждисциплінарної співпраці, обміну досвідом, навчання працівників і здобувачів освіти та регулярне переосмислення практик використання нових технологій.

Ми переконані, що здатність університету відповідально інтегрувати системи штучного інтелекту є одним із чинників його академічної якості, інноваційності та міжнародної конкурентоспроможності. Тому Міжнародна академія екології та медицини інтегрує відповідальне використання ШІ у внутрішню систему забезпечення якості освіти, цифрову трансформацію та стратегічний розвиток Академії.

РОЗДІЛ III. ПРИНЦИПИ ТА РАМКА ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Використання систем штучного інтелекту в Міжнародній академії екології та медицини ґрунтується на принципах, що забезпечують баланс між впровадженням інновацій, академічною свободою, захистом прав людини та відповідальністю за результати використання цифрових технологій. Ці принципи застосовуються до всіх напрямів діяльності Академії та є основою для прийняття рішень щодо впровадження, використання, оцінювання та розвитку систем штучного інтелекту.

1) Принцип людиноцентричності: Людина залишається центральною фігурою освітнього, наукового та управлінського процесів. Системи штучного інтелекту повинні підтримувати діяльність людини, розширювати її можливості, допомагати в аналізі інформації та прийнятті рішень, але не замінювати

професійне судження, педагогічну майстерність, наукову творчість чи академічну відповідальність. Остаточні рішення, що можуть істотно впливати на права, свободи, результати навчання, академічний статус або професійну діяльність людини, повинні залишатися під людським контролем.

У діяльності Академії це означає, що системи штучного інтелекту можуть використовуватися для підготовки навчальних матеріалів, аналізу інформації, формування рекомендацій, автоматизації окремих процесів або підтримки прийняття рішень, однак остаточне рішення щодо оцінювання результатів навчання, академічної атестації, наукової експертизи, кадрових та інших значущих управлінських рішень приймається відповідальною особою або колегіальним органом.

2) Принцип академічної доброчесності: Використання систем штучного інтелекту повинно відповідати вимогам академічної доброчесності та не призводити до академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, недоброчесного використання результатів, згенерованих системами штучного інтелекту, чи інших порушень академічної доброчесності. Використання систем штучного інтелекту не звільняє користувача від обов'язку забезпечувати доброчесність створеного академічного результату. Однак, сам факт використання систем штучного інтелекту не є підставою для встановлення порушення академічної доброчесності.

У діяльності Академії це означає, що системи штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку та аналізу інформації, структурування матеріалу, мовного редагування, програмування, обробки даних чи інших допоміжних завдань у межах, установлених законодавством, цією Політикою, вимогами освітнього компонента або конкретного завдання. Неприпустимим є використання результатів роботи систем ШІ способом, що приховує реальний внесок автора, спотворює самостійність виконання роботи або призводить до інших порушень академічної доброчесності.

3) Принцип прозорості: Використання систем штучного інтелекту повинно бути зрозумілим, відкритим та, у необхідних випадках, належним чином розкритим. Інформація про застосування систем ШІ має надаватися тоді, коли характер такого використання може мати значення для оцінювання результату, визначення авторського внеску, розуміння методології або прийняття рішення.

У діяльності Академії це означає, що інформація про використання систем штучного інтелекту під час створення академічних робіт, наукових публікацій, навчальних матеріалів, аналітичних документів чи інших результатів підлягає розкриттю у випадках, передбачених законодавством України, цією Політикою, внутрішніми документами Академії, умовами виконання завдання, вимогами видавця, грантодавця чи іншої уповноваженої сторони.

4) Принцип відповідальності: Користувач систем штучного інтелекту несе персональну відповідальність за документи, рішення, навчальні матеріали, результати досліджень, програмний код, аналітичні матеріали та інші результати діяльності, створені або опрацьовані з використанням систем штучного інтелекту. Система штучного інтелекту не може бути автором, співавтором або суб'єктом академічної, професійної чи юридичної відповідальності.

У діяльності Академії це означає, що користувач повинен перевіряти достовірність інформації, коректність сформованих результатів, належність використаних джерел та правомірність подальшого використання отриманого результату. Посилання на помилки, галюцинації, упередження чи інші особливості роботи системи штучного інтелекту не звільняє користувача від відповідальності за результат, який він використав, подав, оприлюднив або поклав в основу рішення.

5) Принцип безпеки та захисту даних: Використання систем штучного інтелекту здійснюється з дотриманням вимог законодавства України щодо захисту персональних даних, інформаційної безпеки, конфіденційності, авторського права та інших прав інтелектуальної власності. Перед використанням системи штучного інтелекту користувач повинен оцінити характер інформації, що передається до неї, умови її обробки та можливі ризики подальшого використання чи поширення таких даних.

У діяльності Академії це означає, що не допускається передавання до відкритих систем штучного інтелекту персональних даних, конфіденційної, службової чи іншої інформації з обмеженим доступом без належних правових підстав та відповідних гарантій її захисту. Особливої обережності потребує робота з медичною інформацією, неопублікованими результатами досліджень, матеріалами грантових проєктів, рукописами академічних творів, комерційною таємницею та іншими матеріалами, щодо яких діють правові, договірні або професійні обмеження.

6) Принцип справедливості та недискримінації: Використання систем штучного інтелекту повинно забезпечувати рівне ставлення, повагу до людської гідності, різноманіття та недопущення дискримінації. Результати роботи систем ШІ можуть містити або відтворювати упередження, пов'язані з даними, на яких вони навчалися, методами їх розроблення або контекстом використання, тому такі результати потребують критичної оцінки.

У діяльності Академії це означає, що результати, сформовані системами штучного інтелекту, не можуть бути єдиною підставою для оцінювання результатів навчання, прийняття рішень щодо вступу, визначення індивідуальної освітньої траєкторії, ухвалення кадрових рішень, застосування заходів академічної відповідальності або інших рішень, що можуть істотно

впливати на права та інтереси людини. Відповідальна особа повинна мати можливість перевірити рекомендацію системи, оцінити її в контексті конкретної ситуації та відхилити її, якщо вона є необґрунтованою або упередженою.

7) Принцип критичного мислення та перевірки результатів: Системи штучного інтелекту можуть генерувати неточну, неповну, застарілу, упереджену або вигадану інформацію. Тому результати їх роботи повинні розглядатися як допоміжний матеріал, що потребує професійної оцінки, перевірки та контекстуалізації людиною.

У діяльності Академії це означає, що нормативно-правові акти, судова практика, бібліографічні посилання, цитати, статистичні дані, наукові факти, результати обчислень та інша інформація, сформована системою штучного інтелекту, перевіряються за офіційними, первинними або іншими авторитетними джерелами до їх використання в освітній, науковій, експертній чи управлінській діяльності.

8) Принцип інноваційності та безперервного розвитку: Міжнародна академія екології та медицини підтримує апробацію та впровадження сучасних технологій штучного інтелекту, якщо вони створюють додану цінність для освіти, науки, міжнародної діяльності, забезпечення якості та університетського врядування. Інноваційність передбачає готовність тестувати нові рішення разом із належним оцінюванням їх доцільності, ефективності та потенційних ризиків.

У діяльності Академії це означає підтримку пілотних проєктів, адаптивних освітніх систем, інтелектуальних навчальних помічників, Learning Analytics, віртуальних лабораторій і симуляцій, цифрових сервісів для здобувачів освіти, аналітичних систем, автоматизації адміністративних процесів та інших рішень, здатних підвищувати якість і ефективність діяльності Академії.

9) Принцип адаптивності: Підходи до використання систем штучного інтелекту повинні розвиватися відповідно до технологічних змін, нових способів використання ШІ, зміни характеру ризиків, розвитку законодавства, міжнародних стандартів та накопиченого досвіду Академії.

У діяльності Академії це означає регулярний перегляд цієї Політики, пов'язаних із нею рекомендацій, практик та внутрішніх процедур, а також можливість перегляду умов використання окремих систем штучного інтелекту, якщо в процесі їх експлуатації виявлено нові ризики, обмеження або більш ефективні підходи.

РОЗДІЛ IV. СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Міжнародна академія екології та медицини розглядає системи штучного інтелекту як універсальний інструмент цифрової трансформації, можливості якого можуть застосовуватися в різних напрямках діяльності Академії. Вибір конкретних систем, способів та масштабів їх використання визначається відповідно до мети, очікуваної користі, характеру даних, потенційних ризиків та принципів, закріплених цією Політикою.

Академія підтримує використання систем штучного інтелекту у таких основних сферах:

- **освітній процес** – для персоналізації навчання, розроблення й адаптації освітніх матеріалів, підтримки самостійної роботи здобувачів освіти, формування оцінювання, навчальної аналітики, симуляцій, розвитку цифрових і професійних компетентностей та підвищення доступності освіти;
- **наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність** – для пошуку та систематизації наукової інформації, аналізу даних, моделювання, програмування, візуалізації, підтримки міждисциплінарних досліджень, підготовки наукових матеріалів та реалізації інноваційних проєктів;
- **забезпечення якості освіти** – для аналізу результатів опитувань, освітніх показників, зворотного зв'язку учасників освітнього процесу, моніторингу освітніх програм, виявлення тенденцій та підготовки аналітичної інформації для прийняття рішень щодо вдосконалення освітньої діяльності;
- **університетське управління та адміністративна діяльність** – для автоматизації рутинних операцій, роботи з документами, пошуку й систематизації інформації, підготовки проєктів аналітичних матеріалів, прогнозування, планування та підтримки управлінських рішень за умови збереження людського контролю;
- **вступ та підтримка здобувачів освіти** – для створення інформаційних асистентів, персоналізованої навігації щодо освітніх можливостей, надання довідкової інформації, підтримки адаптації здобувачів освіти та вдосконалення цифрових сервісів;
- **міжнародна діяльність** – для перекладу й опрацювання багатомовного контенту, пошуку міжнародних можливостей, підготовки матеріалів для проєктів, грантових ініціатив, міжнародного партнерства та академічної мобільності;
- **інформаційна, комунікаційна та маркетингова діяльність** – для підготовки й адаптації текстового та візуального контенту, аналізу комунікацій, розвитку цифрових каналів взаємодії з абітурієнтами,

здобувачами освіти, випускниками, партнерами та іншими заінтересованими сторонами;

- **бібліотечні та інформаційні сервіси** – для інтелектуального пошуку, рекомендації інформаційних ресурсів, систематизації академічних матеріалів, допомоги користувачам у навігації серед значних масивів наукової інформації;
- **кар'єрний розвиток і взаємодія з роботодавцями** – для аналізу тенденцій ринку праці, розвитку професійних компетентностей здобувачів освіти, підготовки до працевлаштування та вдосконалення кар'єрних сервісів;
- **інклюзивність та доступність** – для автоматичного перекладу, субтитрування, перетворення мовлення на текст і тексту на мовлення, адаптації форматів навчальних матеріалів та інших технологічних рішень, що розширюють доступ до освіти;
- **цифрова інфраструктура та внутрішні сервіси** – для створення інтелектуальних помічників, автоматизації окремих робочих процесів, розвитку інформаційних систем Університету та підвищення ефективності взаємодії між структурними підрозділами.

Міжнародна академія екології та медицини підтримує апробацію нових сфер застосування систем штучного інтелекту, якщо вони відповідають місії та стратегічним цілям Академії, створюють вимірювану освітню, наукову, соціальну чи організаційну цінність і не суперечать принципам цієї Політики.

Масштаб використання систем штучного інтелекту має бути пропорційним потенційному впливу відповідної технології. Інструмент, що використовується для мовного редагування тексту або підготовки чернетки презентації, не потребує такого самого рівня інституційного контролю, як система, результати якої можуть впливати на оцінювання здобувача освіти, вступ, кадрові рішення, обробку чутливих даних або інші суттєві права та інтереси людини.

Впровадження систем штучного інтелекту не передбачає автоматичної заміни наявних процесів. Академія оцінює, чи дійсно використання відповідної технології підвищує якість, доступність або ефективність діяльності, та може відмовитися від її застосування, обмежити його або переглянути спосіб використання, якщо очікувані переваги не компенсують потенційні ризики.

РОЗДІЛ V. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Міжнародна академія екології та медицини підтримує використання систем штучного інтелекту в освітньому процесі як інструменту підвищення якості навчання і викладання, персоналізації освітнього досвіду, розвитку критичного

мислення, цифрових компетентностей та підготовки здобувачів освіти до професійного середовища, у якому взаємодія із системами штучного інтелекту стає звичайною складовою діяльності.

Академія виходить із того, що інтеграція систем ШІ в освіту має бути **педагогічно обґрунтованою**. Використання технології має допомагати досягати визначених результатів навчання, а не скорочувати або підміняти процес формування знань, умінь, професійного судження та самостійного мислення здобувача освіти.

Персоналізація та адаптивне навчання: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для адаптації освітніх матеріалів, темпу навчання, складності завдань і способів подання інформації до індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти. Адаптивні системи можуть допомагати визначати теми, які потребують додаткового опрацювання, рекомендувати матеріали для повторення, формувати індивідуальні вправи або пропонувати різні способи пояснення складного матеріалу.

У діяльності Академії це може означати, наприклад, формування додаткових завдань відповідно до типових помилок здобувача освіти, створення персоналізованого плану повторення матеріалу, адаптацію складності тренувальних тестів або формування додаткових пояснень до тем, які здобувачеві складно опанувати. Такі рекомендації мають допоміжний характер і не повинні автоматично обмежувати освітні можливості здобувача або визначати його академічну траєкторію без участі людини.

Інтелектуальні навчальні помічники та тьюторинг: Академія підтримує використання систем штучного інтелекту як додаткового інструменту навчальної підтримки. Цифрові помічники можуть відповідати на типові питання, пояснювати поняття різними способами, створювати приклади, формувати запитання для самоперевірки, допомагати планувати навчання та підтримувати самостійну роботу здобувача освіти.

Водночас система штучного інтелекту не замінює викладача, академічного наставника або наукового керівника. Якщо питання потребує професійного судження, оцінювання, інтерпретації складної академічної ситуації чи врахування індивідуальних обставин здобувача освіти, остаточне рішення приймається відповідною особою Академії.

Розроблення освітнього контенту: Науково-педагогічні та педагогічні працівники можуть використовувати системи штучного інтелекту для створення чернеток навчальних матеріалів, кейсів, тестових завдань, презентацій, схем, ілюстрацій, симуляцій, сценаріїв занять, завдань різного рівня складності, матеріалів для дискусій та інших освітніх ресурсів.

Викладач залишається відповідальним за академічну якість такого контенту. Перед використанням матеріалу в освітньому процесі він повинен перевірити фактичну достовірність інформації, актуальність джерел, правильність термінології, відповідність результатам навчання, педагогічну доцільність, дотримання авторського права та відсутність дискримінаційних або упереджених формулювань.

Наприклад, система ШІ може сформувати двадцять варіантів клінічного, економічного чи психологічного кейсу, однак саме викладач визначає, чи є вихідні дані коректними, чи відповідає завдання рівню здобувачів освіти та чи дозволяє воно об'єктивно оцінити необхідну компетентність.

Розвиток критичного мислення через взаємодію із ШІ: Міжнародна академія екології та медицини підтримує використання систем штучного інтелекту не лише для отримання готової інформації, а й як об'єкта критичного аналізу.

Освітні завдання можуть передбачати порівняння відповіді системи ШІ з науковими джерелами, пошук фактичних помилок і галюцинацій, аналіз алгоритмічних упереджень, перевірку сформованої бібліографії, оцінювання аргументації системи, порівняння декількох моделей або доопрацювання слабкої відповіді ШІ.

Такий підхід дозволяє перетворити доступність генеративного штучного інтелекту із потенційного ризику для самостійного навчання на інструмент розвитку аналітичних навичок.

Правила використання ШІ в межах освітнього компонента: Науково-педагогічний працівник має право визначати допустимий обсяг і способи використання систем штучного інтелекту під час вивчення конкретного освітнього компонента або виконання окремого завдання, виходячи з його мети, результатів навчання та виду оцінювання.

Умови виконання завдання повинні бути зрозумілими здобувачам освіти. Викладач може, залежно від навчальної мети:

- дозволити вільне використання систем ШІ;
- дозволити їх використання лише для визначених операцій, наприклад пошуку ідей, мовного редагування, перекладу, програмування або створення чернетки;
- вимагати розкриття способу використання системи ШІ;
- запропонувати подання промптів або окремих результатів взаємодії із системою;

- обмежити використання ШІ, якщо самостійне виконання є необхідною умовою досягнення або перевірки відповідного результату навчання;
- повністю заборонити використання ШІ під час окремого виду контролю, якщо використання зовнішньої допомоги несумісне з його метою.

Здобувач освіти повинен дотримуватися умов, установлених для конкретного завдання. Якщо правила використання систем ШІ не визначені достатньо чітко, здобувач має право уточнити їх у викладача до подання роботи.

Використання ШІ здобувачами освіти: Системи штучного інтелекту можуть допомагати здобувачам освіти шукати напрями для подальшого дослідження, пояснювати складні поняття, структурувати інформацію, створювати запитання для самоперевірки, практикувати іноземні мови, аналізувати програмний код, шукати помилки у власних розрахунках, отримувати альтернативні пояснення та вдосконалювати академічне письмо.

Однак здобувач освіти повинен розуміти зміст поданої ним роботи та бути здатним пояснити використані методи, аргументацію, дані, розрахунки й висновки незалежно від того, які цифрові інструменти використовувалися під час її підготовки.

Використання ШІ втрачає освітню цінність, якщо система фактично виконує замість здобувача ту інтелектуальну роботу, формування якої є метою завдання. Наприклад, якщо результатом навчання є здатність самостійно сформулювати клінічне, правове, економічне чи наукове судження, отримання готового рішення від системи ШІ та його подання без власного аналізу не дозволяють підтвердити досягнення відповідного результату навчання.

Оцінювання результатів навчання та людський контроль: Системи штучного інтелекту можуть застосовуватися для формувального оцінювання, генерування тренувальних завдань, аналізу типових помилок, попереднього структурування зворотного зв'язку або допомоги викладачу в роботі з великим масивом результатів.

Водночас рішення, що визначає підсумкову оцінку, проходження освітнього компонента, атестацію або інші істотні академічні наслідки для здобувача освіти, не може ґрунтуватися виключно на автоматизованому висновку системи штучного інтелекту.

Викладач повинен мати можливість перевірити результат роботи системи, оцінити його обґрунтованість, врахувати контекст та змінити або повністю відхилити сформовану системою рекомендацію. Такий підхід реалізує принцип людського контролю, закріплений у цій Політиці.

Навчальна аналітика (Learning Analytics): Академія може використовувати технології навчальної аналітики для дослідження тенденцій

освітнього процесу, виявлення труднощів у навчанні, оцінювання ефективності освітніх компонентів, розвитку систем ранньої підтримки здобувачів освіти та прийняття обґрунтованих рішень щодо вдосконалення освітніх програм.

Наприклад, аналітична система може виявити, що значна частина здобувачів регулярно має труднощі з певною темою, після чого кафедра може переглянути навчальні матеріали, методи викладання або послідовність опанування відповідних компонентів.

Водночас навчальна аналітика не повинна перетворюватися на інструмент надмірного цифрового спостереження. Дані про активність здобувачів освіти використовуються лише в обґрунтованих цілях, із дотриманням принципів пропорційності, конфіденційності та захисту персональних даних.

Інклюзивність та доступність: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для усунення бар'єрів у доступі до освіти та створення більш гнучкого освітнього середовища.

Академія підтримує застосування технологій автоматичного субтитрування, транскрипції, синтезу мовлення, перекладу, адаптації складності тексту, перетворення інформації між різними форматами та інших рішень, що можуть допомагати особам з особливими освітніми потребами, іноземним здобувачам освіти або іншим користувачам, які потребують додаткової підтримки.

Водночас використання ШІ не повинно створювати нову цифрову нерівність. Якщо конкретна система є необхідною умовою виконання навчального завдання, Університет або викладач повинні враховувати доступність такого інструменту для всіх здобувачів освіти та, за необхідності, передбачати альтернативний спосіб виконання завдання.

Симуляції та професійно орієнтоване навчання: Міжнародна академія екології та медицини підтримує використання систем штучного інтелекту для створення симуляцій реальних професійних ситуацій, віртуальних пацієнтів, бізнес-кейсів, переговорних сценаріїв, моделей управлінських рішень та інших інтерактивних форматів.

Такі технології можуть дозволити здобувачу освіти безпечно відпрацьовувати прийняття рішень, отримувати негайний зворотний зв'язок та працювати з великою кількістю варіативних сценаріїв. Водночас симуляція не повинна підміняти практичну підготовку там, де освітня програма передбачає формування компетентностей шляхом безпосередньої професійної або клінічної діяльності.

Конфіденційність в освітньому процесі: Використовуючи системи штучного інтелекту для роботи зі студентськими роботами, результатами

оцінювання, даними Learning Analytics або іншою інформацією про здобувачів освіти, працівники Академії повинні враховувати характер даних та умови їх обробки відповідним сервісом.

Не допускається завантаження до відкритих систем ШІ персональних даних, конфіденційних матеріалів або студентських робіт у випадках, коли така передача не має належної правової підстави чи створює необґрунтований ризик подальшого використання інформації стороннім постачальником.

Академічна доброчесність і ШІ: Сам факт використання системи штучного інтелекту не свідчить про порушення академічної доброчесності. Визначальними є спосіб її використання, умови конкретного завдання, реальний внесок здобувача освіти, прозорість та відповідність вимогам Кодексу корпоративної етики та академічної доброчесності Міжнародної академії екології та медицини.

Неприпустимим є створення або істотне перетворення за допомогою систем ШІ даних, джерел, результатів досліджень, відгуків, документів чи інших матеріалів із подальшим поданням їх як справжніх або отриманих у результаті реальної академічної чи наукової діяльності.

Не допускається автоматичне встановлення факту академічного порушення лише на підставі результату програмного інструменту, який визначає ймовірність генерування тексту системою штучного інтелекту. Такий результат може використовуватися лише як допоміжна інформація, що потребує подальшої оцінки в сукупності з іншими обставинами.

У разі виникнення обґрунтованих сумнівів щодо самостійності роботи можуть використовуватися академічно коректні способи додаткової перевірки, зокрема обговорення роботи зі здобувачем освіти, усне пояснення використаних підходів, демонстрація проміжних результатів, аналіз чернеток або інші методи, що дозволяють оцінити реальний рівень володіння матеріалом.

Підготовка до професійного середовища, в якому використовується ШІ: міжнародна академія екології та медицини виходить із того, що метою сучасної вищої освіти є підготовка випускника, здатного не лише користуватися системами штучного інтелекту, а й розуміти межі їх застосування, критично оцінювати результати та усвідомлювати професійну відповідальність за рішення, прийняті із використанням технологій.

Тому Академія підтримує інтеграцію AI literacy до змісту освітніх компонентів там, де це відповідає спеціальності та професійному контексту: від роботи з генеративними системами та аналітичними інструментами до аналізу етичних, правових і професійних наслідків використання ШІ.

РОЗДІЛ VI. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВІЙ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ТА ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Міжнародна академія екології та медицини підтримує відповідальне використання систем штучного інтелекту в науковій, науково-технічній та інноваційній діяльності як інструменту розширення дослідницьких можливостей, опрацювання значних масивів інформації, розвитку міждисциплінарних досліджень, створення нових знань і впровадження інновацій.

Застосування систем штучного інтелекту має сприяти підвищенню якості наукової роботи, але не має підміняти самостійного наукового мислення, професійного судження, методологічної відповідальності та творчого внеску дослідника. Незалежно від характеру й обсягу використання таких систем відповідальність за постановку дослідницького питання, вибір методології, достовірність даних, інтерпретацію результатів і сформульовані висновки залишається за людиною.

Пошук і систематизація наукової інформації: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку публікацій, попереднього огляду наукової літератури, визначення основних напрямів досліджень, тематичного групування джерел, аналізу цитування, виявлення наукових дискусій та формування переліку матеріалів для подальшого самостійного опрацювання.

Результати такого пошуку не повинні сприйматися як вичерпний або безумовно достовірний огляд літератури. Дослідник має особисто перевіряти існування рекомендованих публікацій, правильність бібліографічних відомостей, відповідність джерел темі дослідження, їхню наукову якість, актуальність та належність до авторитетних академічних видань.

Посилання, сформовані системами генеративного штучного інтелекту, не можуть включатися до наукової роботи без перевірки за першоджерелом. Вигадані назви публікацій, автори, цифрові ідентифікатори, сторінки, статистичні дані або цитати розглядаються як недостовірна інформація незалежно від того, якою системою вони були створені.

Формування дослідницької ідеї та планування дослідження: Системи штучного інтелекту можуть допомагати формулювати попередні дослідницькі питання, порівнювати можливі підходи, визначати змінні, створювати чернетки плану дослідження, пропонувати способи структурування роботи або виявляти потенційні обмеження обраної методології.

Такі рекомендації мають допоміжний характер. Остаточний вибір теми, методології, дизайну дослідження, способів формування вибірки, методів збору

й аналізу даних здійснює дослідник з урахуванням предметної галузі, вимог наукової етики, професійних стандартів та мети відповідного дослідження.

Система штучного інтелекту не може самостійно визначати наукову новизну роботи. Висновок про наукову новизну має ґрунтуватися на належному аналізі актуального стану досліджень і бути обґрунтований автором.

Збір, обробка та аналіз даних: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для очищення і структурування даних, розпізнавання закономірностей, класифікації, прогнозування, статистичного аналізу, моделювання, візуалізації та роботи з текстовими, аудіовізуальними або іншими видами дослідницьких матеріалів.

Дослідник повинен розуміти основні принципи застосованого методу, перевіряти придатність використаної моделі, контролювати якість вхідних даних і критично оцінювати отримані результати. Автоматично сформовані кореляції, прогнози, класифікації або інші висновки не можуть подаватися як встановлений науковий факт без належної перевірки та інтерпретації.

Використання систем штучного інтелекту не допускає фабрикації або фальсифікації результатів. Забороняється створювати за допомогою таких систем неіснуючі експериментальні дані, відповіді респондентів, результати спостережень, зображення, лабораторні показники чи інші матеріали та подавати їх як дані, отримані в реальному дослідженні.

Синтетичні дані можуть використовуватися для моделювання, тестування або навчальних і дослідницьких експериментів, якщо їхній статус чітко позначений, метод створення описаний, а використання не вводить в оману щодо походження та характеру відповідної інформації.

Програмування, моделювання та цифрові дослідницькі інструменти: Дослідники можуть використовувати системи штучного інтелекту для створення й пояснення програмного коду, пошуку помилок, підготовки алгоритмів, проведення обчислень, побудови моделей, симуляцій та автоматизації повторюваних операцій.

Код або алгоритм, сформований системою штучного інтелекту, повинен бути перевірений до його використання в дослідженні. Така перевірка охоплює правильність логіки, відтворюваність результатів, безпеку, сумісність із використаними даними, відсутність недозволених запозичень і дотримання умов відповідних ліцензій.

Якщо програмний код або модель мають істотне значення для отриманих результатів, у дослідницьких матеріалах доцільно описувати їх настільки детально, щоб інші дослідники могли зрозуміти застосований підхід, перевірити його та, за можливості, відтворити результати.

Підготовка наукових текстів: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для мовного редагування, перекладу, поліпшення структури тексту, створення попереднього плану, скорочення або узагальнення авторського матеріалу, підготовки анотацій, ключових слів та адаптації тексту до технічних вимог видання.

Використання таких систем не змінює вимог до оригінальності наукового твору. Автор зобов'язаний самостійно формувати наукову аргументацію, перевіряти фактичну точність, коректність термінології, логічність викладу, достовірність джерел і відповідність висновків отриманим результатам.

Подання тексту, істотна частина якого сформована системою штучного інтелекту без належного інтелектуального опрацювання, перевірки та розкриття такого використання, може суперечити принципам академічної доброчесності, вимогам видавця або умовам конкретного наукового проєкту.

Авторство та розкриття використання ШІ: Система штучного інтелекту не може бути зазначена автором або співавтором наукової публікації, кваліфікаційної роботи, дисертації, звіту, заявки, винаходу чи іншого результату наукової діяльності. Вона не здатна прийняти на себе академічну, юридичну або етичну відповідальність за зміст роботи.

Використання систем штучного інтелекту розкривається у випадках, коли воно істотно вплинуло на методологію, аналіз даних, створення програмного коду, зображень, перекладу, структури або тексту дослідження, а також якщо цього вимагають правила наукового видання, грантодавця, замовника, організатора конференції чи внутрішні документи Академії.

Форма розкриття має бути пропорційною характеру використання. Вона може містити назву системи, мету її застосування, вид виконаних операцій, спосіб перевірки результатів та, якщо це має значення для відтворюваності дослідження, версію системи або дату її використання.

Використання стандартних функцій перевірки правопису, форматування або інших технічних операцій, які не впливають на зміст і висновки дослідження, за загальним правилом не потребує окремого розкриття, якщо інше не передбачено відповідними вимогами.

Наукове рецензування та експертна діяльність: Системи штучного інтелекту можуть допомагати структурувати зауваження, перевіряти зрозумілість викладу або виявляти формальні недоліки матеріалів. Водночас наукова оцінка, висновок про новизну, методологічну обґрунтованість, достовірність і значущість результатів мають формуватися безпосередньо експертом.

Перед завантаженням рукопису, дисертаційної роботи, грантової заявки або іншого матеріалу до зовнішньої системи штучного інтелекту необхідно враховувати його конфіденційність, умови рецензування, права авторів та правила відповідної установи чи видання. Неопубліковані матеріали не повинні передаватися сервісам, які можуть зберігати або повторно використовувати отриману інформацію, без належних правових та організаційних підстав.

Висновок системи штучного інтелекту не може бути єдиною підставою для прийняття рішення про публікацію, відхилення роботи, присудження наукового ступеня, фінансування проєкту чи оцінювання діяльності дослідника.

Захист дослідницьких даних та конфіденційної інформації: До загальнодоступних систем штучного інтелекту не слід завантажувати персональні дані учасників дослідження, медичну інформацію, неопубліковані результати, конфіденційні матеріали партнерів, зміст грантових заявок, комерційні таємниці, об'єкти інтелектуальної власності або іншу інформацію з обмеженим доступом, якщо відсутні належні підстави та гарантії її захисту.

Якщо дослідження передбачає використання персональних або чутливих даних, застосування систем штучного інтелекту має бути узгоджене з метою їх збирання, наданою інформованою згодою, вимогами законодавства, договорами та правилами зберігання дослідницьких матеріалів.

Анонімізація або псевдонімізація даних має здійснюватися до їх передавання зовнішній системі. Видалення лише імені особи може бути недостатнім, якщо сукупність інших відомостей дозволяє повторно її ідентифікувати.

Інтелектуальна власність: Під час використання систем штучного інтелекту дослідники повинні враховувати авторські права на вхідні матеріали, умови використання цифрового сервісу, правовий статус сформованого результату та можливі обмеження його подальшого поширення.

Система штучного інтелекту не повинна використовуватися для приховування неправомірного запозичення, перефразування чужої роботи з метою обходу перевірки на текстові збіги або відтворення захищених матеріалів без належних правових підстав.

Якщо результат планується патентувати, комерціалізувати або передавати партнеру, дослідник має особливо уважно оцінити, чи не вплинуло використання зовнішньої системи на конфіденційність, патентоспроможність або можливість визначення належних прав на створений результат.

Відтворюваність і документування: Якщо використання системи штучного інтелекту істотно вплинуло на результати дослідження, дослідник повинен зберігати достатню інформацію про спосіб її застосування. Залежно від

характеру роботи це можуть бути опис завдання, параметри моделі, версія системи, дата використання, критерії відбору результатів, порядок людської перевірки та внесені дослідником зміни.

Збереження такої інформації сприяє прозорості, відтворюваності та можливості перевірки дослідження. Водночас документування не повинно призводити до повторного зберігання персональних, конфіденційних або інших захищених даних у небезпечному середовищі.

Підготовка здобувачів освіти до дослідницької діяльності: Наукові керівники та інші особи, які супроводжують дослідницьку роботу здобувачів освіти, мають пояснювати допустимі способи використання систем штучного інтелекту, вимоги до розкриття такого використання, правила перевірки джерел, захисту даних та забезпечення академічної доброчесності.

Здобувач освіти повинен бути готовий пояснити зміст поданої роботи, обґрунтувати методологію, підтвердити використані джерела, продемонструвати розуміння отриманих результатів та описати роль системи штучного інтелекту в їх підготовці.

Неможливість пояснити власну аргументацію, методологію або походження матеріалів може бути врахована під час оцінювання самостійності виконання дослідницької роботи відповідно до встановлених в Академії процедур.

Інноваційні проєкти та партнерства: Міжнародна академія екології та медицини підтримує створення і випробування систем штучного інтелекту, участь у міждисциплінарних дослідженнях, грантових програмах, стартапах, міжнародних проєктах та співпрацю з науковими установами, бізнесом і громадськими організаціями.

Таке партнерство має ґрунтуватися на чіткому визначенні мети, відповідальності сторін, умов використання даних, прав на результати інтелектуальної діяльності, порядку публікації результатів і механізмів управління ризиками.

Академія заохочує інновації, які створюють освітню, наукову або суспільну цінність, сприяють сталому розвитку та відповідають принципам людиноцентричності, прозорості, безпечності, справедливості й відповідальності.

РОЗДІЛ VII. ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІННІ УНІВЕРСИТЕТОМ ТА АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Міжнародна академія екології та медицини розглядає системи штучного інтелекту як інструмент удосконалення управлінських та адміністративних

процесів, підвищення якості внутрішніх сервісів, зменшення обсягу повторюваних операцій і створення додаткових можливостей для аналізу інформації.

Впровадження таких систем не повинно призводити до втрати людського контролю, непрозорого прийняття рішень, неправомірного використання даних або перекладення відповідальності на технологію. Працівник, структурний підрозділ або орган управління, до повноважень якого належить відповідне питання, зберігає відповідальність за остаточне рішення та його наслідки.

Документообіг та робота з інформацією: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для підготовки чернеток документів, узагальнення матеріалів, структурування інформації, розпізнавання тексту, перекладу, класифікації звернень, пошуку в масивах документів та автоматизації інших повторюваних операцій.

Документи, підготовлені з використанням систем штучного інтелекту, повинні проходити змістову, правову та редакційну перевірку відповідальною особою. Особливої перевірки потребують проекти наказів, договорів, офіційних відповідей, положень, фінансових документів, звітів та матеріалів, здатних створювати права або обов'язки для Академії чи інших осіб.

Використання системи штучного інтелекту не може бути виправданням для включення до офіційного документа недостовірних відомостей, неіснуючих нормативних положень, помилкових розрахунків або формулювань, що не відповідають фактичній позиції Академії.

Управлінська аналітика та планування: Системи штучного інтелекту можуть допомагати аналізувати показники діяльності Академії, визначати тенденції, моделювати сценарії, готувати прогнози, виявляти ризики та формувати варіанти управлінських рішень.

Результати такого аналізу повинні розглядатися разом з іншою доступною інформацією та професійним судженням відповідальних осіб. Якість прогнозу залежить від повноти, актуальності та репрезентативності даних, тому автоматично сформований висновок не може вважатися безумовно правильним.

Рішення, що мають істотний вплив на права, обов'язки, доступ до можливостей або професійне становище людини, не можуть прийматися виключно на підставі автоматизованої рекомендації.

Забезпечення якості освіти: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для аналізу результатів опитувань, звернень, відгуків, показників освітніх програм, навчальної успішності, академічної мобільності, працевлаштування випускників та іншої інформації, що використовується внутрішньою системою забезпечення якості освіти.

Такі інструменти можуть допомагати виявляти повторювані проблеми, тенденції й напрями вдосконалення, але не повинні зводити оцінювання якості до автоматичного рейтингу або набору кількісних показників. Інтерпретація результатів має враховувати контекст освітньої програми, особливості відповідної галузі знань та позиції учасників освітнього процесу.

Аналітичні висновки щодо конкретних осіб повинні використовуватися обережно, з дотриманням принципів конфіденційності, пропорційності та недискримінації.

Вступ та комунікація з вступниками: Системи штучного інтелекту можуть застосовуватися для надання довідкової інформації, навігації щодо освітніх програм, строків і процедур вступу, підготовки відповідей на типові запитання та персоналізації комунікації.

Вступник повинен мати можливість зрозуміти, що взаємодіє з автоматизованим сервісом, і за потреби звернутися до працівника Університету. Інформація, надана цифровим помічником, не замінює офіційних умов прийому, нормативних документів та роз'яснень уповноважених осіб.

Системи штучного інтелекту не можуть самостійно приймати рішення про допуск до конкурсного відбору, зарахування, відмову в зарахуванні або визначення спеціальних умов участі у вступній кампанії.

Кадрова діяльність: Системи штучного інтелекту можуть допомагати готувати описи посад, структурувати інформацію про професійні компетентності, планувати навчання працівників, аналізувати кадрові потреби або автоматизувати окремі організаційні операції.

Їх використання не повинно призводити до дискримінації, прихованого профілювання або автоматичного виключення кандидатів чи працівників на підставі непрозорих критеріїв. Рішення щодо прийняття на роботу, переведення, оцінювання, заохочення, дисциплінарної відповідальності або припинення трудових відносин приймаються уповноваженими особами відповідно до законодавства та внутрішніх процедур Академії.

До зовнішніх систем не повинні завантажуватися резюме, особові справи, оцінки працівників, медичні відомості або інші персональні дані без належної правової підстави та оцінювання умов їх обробки.

Підтримка здобувачів освіти: Цифрові помічники можуть використовуватися для навігації університетськими сервісами, інформування про розклад, освітні можливості, академічну мобільність, кар'єрні програми, правила проживання, бібліотечні ресурси та інші питання.

Такі системи не повинні імітувати професійну психологічну, медичну, юридичну або соціальну допомогу. Якщо звернення свідчить про складну життєву ситуацію, ризик для безпеки чи потребу у фаховому рішенні, користувачеві має бути запропонований зрозумілий шлях звернення до відповідного працівника або служби.

Комунікаційна та маркетингова діяльність: Системи штучного інтелекту можуть використовуватися для підготовки чернеток текстів, ілюстрацій, відеоматеріалів, перекладів, адаптації контенту до різних аудиторій та аналізу ефективності комунікацій.

Працівник, відповідальний за публікацію, повинен перевірити достовірність, доречність, етичність і відповідність матеріалу позиції та візуальній ідентичності Академії. Не допускається створення або поширення оманливого контенту, фальшивих відгуків, неправдивих тверджень про діяльність Університету чи реалістичних зображень і висловлювань осіб без належної підстави.

Використання синтетичних аудіовізуальних матеріалів має бути розкрито, якщо їх реалістичність може створити в аудиторії помилкове уявлення про справжність події, особи або висловлювання.

Інформаційна безпека та доступ до даних: Працівники повинні враховувати, які дані передаються системі, де вони зберігаються, чи можуть використовуватися постачальником для навчання моделей і кому можуть бути доступні.

До загальнодоступних систем не повинні вводитися паролі, ключі доступу, персональні дані, службова інформація, зміст непублічних договорів, фінансові матеріали, внутрішні звіти, дані інформаційних систем та інша конфіденційна інформація, якщо відсутні належні гарантії її захисту.

Обсяг даних, що використовуються системою штучного інтелекту, має бути мінімально необхідним для визначеної мети. Доступ до таких даних надається лише особам, яким він потрібний для виконання службових повноважень.

Впровадження нових систем: Перед інституційним упровадженням системи штучного інтелекту доцільно визначити мету її використання, очікувану користь, категорії користувачів і даних, можливі ризики, порядок людського контролю, відповідальних осіб та умови припинення використання.

Глибина такого оцінювання має відповідати потенційному впливу системи. Інструмент для редагування тексту та система, що може впливати на оцінювання, вступ, кадрові процеси або доступ людини до університетських можливостей, потребують різного рівня перевірки й контролю.

Під час вибору постачальника враховуються безпека, конфіденційність, умови зберігання та повторного використання даних, можливість видалення інформації, надійність сервісу, доступність технічної підтримки, сумісність з інфраструктурою Академії та можливі фінансові й організаційні наслідки залежності від конкретної технології.

Контроль та оцінювання ефективності: Після впровадження системи Університет може оцінювати, чи відповідає вона визначеній меті, чи забезпечує очікувану якість, чи не створює непропорційних ризиків і чи не погіршує доступність відповідного процесу для окремих груп користувачів.

У разі систематичних помилок, порушення безпеки, дискримінаційного впливу, невідповідності законодавству або відсутності очікуваної користі використання системи може бути обмежено, призупинено чи припинено.

Відмова від недоцільного або небезпечного рішення є такою самою складовою відповідального управління, як і впровадження інновацій.

РОЗДІЛ VIII. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Міжнародна академія екології та медицини визнає, що використання систем штучного інтелекту разом із новими можливостями створює ризики для достовірності інформації, академічної доброчесності, захисту даних, інтелектуальної власності, рівності, автономії людини та безпеки університетського середовища.

Управління такими ризиками є *спільною відповідальністю Академії та всіх користувачів систем штучного інтелекту*. Воно передбачає попереднє оцінювання можливих наслідків, пропорційні заходи контролю, перевірку результатів людиною, спостереження за роботою впроваджених систем і своєчасне реагування на виявлені проблеми.

Рівень контролю має відповідати характеру використання системи та тяжкості можливих наслідків. Чим істотніше результат роботи системи може вплинути на права людини, результати навчання, наукову достовірність, професійне становище, доступ до університетських можливостей або безпеку даних, тим ретельнішими мають бути перевірка, обґрунтування та людський контроль.

Недостовірні результати та галюцинації: Системи генеративного штучного інтелекту можуть створювати переконливу за формою, але неточну, неповну, застарілу або повністю вигадану інформацію. Це може стосуватися наукових фактів, нормативно-правових актів, судових рішень, статистичних

даних, бібліографічних посилань, цитат, математичних обчислень, результатів аналізу та інших відомостей.

Користувач зобов'язаний перевіряти інформацію, яка має значення для освітнього, наукового, адміністративного або управлінського результату, за першоджерелами, офіційними ресурсами чи іншими авторитетними джерелами. Наявність посилання у відповіді системи штучного інтелекту не підтверджує існування або достовірність відповідного джерела.

Чим вищим є можливий негативний вплив помилки, тим суворішою має бути перевірка. Інформація, що використовується для оцінювання, прийняття управлінських рішень, проведення наукових досліджень, підготовки офіційних документів або надання консультацій, не може використовуватися без змістового контролю відповідальної особи.

Алгоритмічна упередженість і дискримінація: Результати роботи систем штучного інтелекту можуть відтворювати або посилювати історичні, соціальні, культурні, гендерні, мовні та інші упередження, наявні в даних або закладені в способі функціонування відповідної системи.

Користувачі повинні критично оцінювати, чи не містять сформовані матеріали стереотипних, принизливих, виключальних або дискримінаційних положень. Особлива увага приділяється використанню систем ШІ в оцінюванні, вступі, кадровій діяльності, наданні підтримки здобувачам освіти та інших процесах, що можуть впливати на права й можливості людини.

Результат роботи системи штучного інтелекту не може бути єдиною підставою для відмови особі в доступі до освіти, працевлаштуванні, академічній мобільності, участі в проєкті, отриманні підтримки або реалізації іншої університетської можливості.

У разі виявлення систематично упереджених результатів використання відповідної системи має бути переглянуто, обмежено або припинено до усунення ризику.

Захист персональних даних і конфіденційної інформації: Передавання інформації системі штучного інтелекту є окремою операцією з даними та може передбачати їх зберігання, аналіз, використання для вдосконалення сервісу або передавання третім особам.

До загальнодоступних систем штучного інтелекту не повинні завантажуватися персональні дані здобувачів освіти, працівників, вступників, учасників досліджень та інших осіб, якщо для цього відсутні належна мета, правова підстава та гарантії захисту.

Особливо обережно слід поводитися з інформацією про здоров'я, інвалідність, психологічний стан, соціальне становище, результати навчання, дисциплінарні питання, фінансові обставини та іншими даними, неправомірне розкриття яких може завдати шкоди людині.

До зовнішніх систем також не повинні передаватися службова інформація, зміст неопублічних договорів, матеріали кадрової роботи, неопубліковані дослідження, грантові заявки, рукописи, паролі, ключі доступу та інші відомості з обмеженим доступом без належного дозволу й оцінювання ризиків.

Якщо використання даних є необхідним, перевага надається їх мінімізації, належній анонімізації, застосуванню схвалених Університетом інструментів та обмеженню доступу відповідно до службових повноважень.

Авторське право та інтелектуальна власність: Системи штучного інтелекту можуть створювати результати, подібні до наявних творів, відтворювати захищені фрагменти або не надавати достовірної інформації про походження сформованого матеріалу.

Користувач повинен оцінювати правомірність використання текстів, зображень, музики, відео, програмного коду, баз даних та інших об'єктів інтелектуальної власності як під час формування запиту, так і під час подальшого використання отриманого результату.

Не допускається використання систем штучного інтелекту для маскування неправомірного запозичення, перефразування чужої роботи з метою обходу перевірки на текстові збіги, видалення відомостей про авторство або відтворення захищених матеріалів без належної правової підстави.

Перед оприлюдненням, комерційним використанням або передаванням сформованого матеріалу іншій особі користувач повинен переконатися, що має право на відповідне використання. Якщо встановити походження або правовий статус матеріалу неможливо, слід утриматися від його використання або замінити його належним чином ліцензованим ресурсом.

Маніпуляції, дезінформація та синтетичний контент: Системи штучного інтелекту можуть застосовуватися для створення реалістичних текстів, зображень, аудіо- та відеоматеріалів, які здатні вводити аудиторію в оману щодо справжності події, особи, висловлювання або документа.

Академія не допускає використання таких систем для створення або поширення неправдивої інформації, фальшивих відгуків, вигаданих доказів, підроблених документів, неправдивих висловлювань від імені іншої особи, маніпулятивних повідомлень чи іншого контенту, спрямованого на введення в оману.

Не допускається створення синтетичного зображення, голосу або відео реальної особи без належної підстави, якщо такий матеріал може завдати шкоди її честі, гідності, репутації, приватності чи безпеці.

Якщо синтетичний матеріал може бути сприйнятий як документування реальної події або справжнє висловлювання людини, факт його створення чи істотного перетворення за допомогою системи штучного інтелекту має бути зрозуміло позначений.

Непрозорість автоматизованих рішень: Користувач не завжди може встановити, на підставі яких даних і критеріїв система сформулила рекомендацію, прогноз, рейтинг або оцінку. Така непрозорість створює ризик необґрунтованих рішень і ускладнює їх перевірку.

Системи, логіку яких неможливо належним чином пояснити, не повинні використовуватися як єдина підстава для рішень, що істотно впливають на людину. Відповідальна особа повинна мати можливість пояснити, які дані та критерії були враховані, якою була роль системи ШІ та чому остаточне рішення вважається обґрунтованим.

Особа, якої стосується таке рішення, повинна мати можливість отримати зрозуміле пояснення та звернутися до людини для його перегляду в порядку, встановленому законодавством і внутрішніми документами Університету.

Надмірна залежність і втрата навичок: Регулярне делегування системам штучного інтелекту інтелектуальних і професійних завдань може послаблювати здатність людини самостійно аналізувати інформацію, писати, проводити обчислення, розв'язувати проблеми, приймати рішення та відповідати за їх наслідки.

Використання систем ШІ має доповнювати розвиток компетентностей, а не усувати потребу в них. Здобувачі освіти повинні опановувати знання та навички, необхідні для самостійного досягнення результатів навчання, а працівники — зберігати здатність виконувати професійні функції без критичної залежності від конкретного цифрового сервісу.

Викладачі та керівники структурних підрозділів можуть визначати завдання або процеси, які повинні виконуватися без використання систем штучного інтелекту, якщо це необхідно для перевірки компетентностей, збереження професійної майстерності, безпеки або безперервності діяльності.

Ілюзія компетентності та надмірна довіра: Вільний стиль взаємодії й упевнена форма відповідей можуть створювати помилкове враження, що система штучного інтелекту розуміє контекст, має професійну кваліфікацію або здатна нести відповідальність за надану рекомендацію.

Система ШІ не є викладачем, лікарем, психологом, юристом, науковим керівником або іншою уповноваженою особою, навіть якщо її відповідь нагадує професійну консультацію. У питаннях, що потребують спеціальної кваліфікації, врахування індивідуальних обставин або можуть мати істотні наслідки, користувачеві слід звернутися до відповідного фахівця.

Цифрові сервіси Академії повинні зрозуміло повідомляти користувача про автоматизований характер взаємодії та, за потреби, надавати можливість звернення до працівника.

Кібербезпека та неналежне використання: Системи штучного інтелекту можуть створювати нові ризики для інформаційних систем, зокрема через формування небезпечного програмного коду, автоматизацію шахрайства, фішингових повідомлень, спроб несанкціонованого доступу або розкриття внутрішньої інформації.

Код, сценарії та технічні рекомендації, сформовані системами ШІ, мають перевірятися перед запуском або інтеграцією до цифрової інфраструктури Університету. Користувачі не повинні виконувати запропоновані системою дії, якщо не розуміють їхнього призначення та можливих наслідків.

Не допускається використання університетських ресурсів і систем ШІ для несанкціонованого доступу, обходу засобів захисту, створення шкідливого програмного забезпечення, незаконного спостереження або інших дій, що загрожують інформаційній безпеці.

Нерівний доступ до технологій: Платні сервіси, технічні обмеження, мовні бар'єри, цифрові компетентності та особливі освітні потреби можуть створювати нерівні умови для членів університетської спільноти.

Якщо виконання обов'язкового навчального завдання передбачає використання конкретної системи ШІ, Академія або викладач повинні враховувати доступність такого інструменту для всіх здобувачів освіти та, за потреби, запропонувати доступну альтернативу.

Відсутність доступу до платної версії системи або використання іншого дозволеного інструменту не повинні самі по собі ставати підставою для нижчої оцінки чи обмеження участі в освітній діяльності.

Екологічний і соціальний вплив: Академія враховує, що розроблення та використання складних систем штучного інтелекту може потребувати значних обчислювальних ресурсів, електроенергії, води та обладнання, а також мати ширші соціальні наслідки.

Користувачам рекомендується застосовувати системи ШІ цілеспрямовано та пропорційно реальній потребі, не використовувати ресурсоємні інструменти

для завдань, які можуть бути ефективно виконані простішими засобами, та враховувати принципи сталого розвитку під час вибору технологічних рішень.

Реагування на інциденти: Помилкові результати, витік даних, дискримінаційні рекомендації, порушення авторського права, створення оманливого контенту, несанкціоноване використання систем або інші негативні наслідки повинні своєчасно виявлятися та належним чином розглядатися.

Користувач, який виявив істотний ризик або інцидент, повинен припинити небезпечне використання системи, за можливості зберегти необхідну інформацію про обставини події та повідомити керівника відповідного структурного підрозділу або іншу уповноважену особу Академії.

Реагування може передбачати виправлення або відкликання матеріалу, обмеження доступу до системи, інформування осіб, яких стосується інцидент, проведення додаткової перевірки, зміну внутрішніх процедур, навчання користувачів або припинення використання відповідного інструменту.

Повідомлення про ризик, зроблене добросовісно, повинно розглядатися як внесок у безпечний розвиток Академії, а не як перешкода для впровадження інновацій.

РОЗДІЛ IX. ЦИФРОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КУЛЬТУРА ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Міжнародна академія екології та медицини розглядає здатність відповідально використовувати системи штучного інтелекту як важливу складову сучасної освіти, наукової діяльності, професійного розвитку та цифрової культури університетської спільноти.

Формування такої культури не обмежується вивченням окремих цифрових інструментів. Воно охоплює розуміння можливостей і обмежень систем ШІ, критичне оцінювання їхніх результатів, уміння захищати дані, дотримуватися академічної доброчесності, усвідомлювати етичні наслідки та зберігати персональну відповідальність за прийняті рішення.

ШІ-грамотність: Здобувачі освіти та працівники повинні мати базове розуміння того, що системи штучного інтелекту працюють на основі даних і математичних моделей, можуть створювати різні відповіді на однакові або подібні запити, відтворювати упередження та генерувати недостовірну інформацію.

ШІ-грамотність передбачає здатність визначати, коли застосування системи є доцільним, обирати відповідний інструмент, формулювати зрозумілі завдання,

перевіряти результати, розкривати істотне використання ШІ та усвідомлювати наслідки передавання інформації зовнішньому сервісу.

Користувач повинен розрізняти результат, сформований системою, і перевірене знання. Відповідь ШІ є матеріалом для подальшого аналізу, а не автоматично підтвердженим фактом.

Критичне оцінювання результатів: Академія підтримує культуру, у якій якість взаємодії із системами штучного інтелекту визначається не швидкістю отримання відповіді, а здатністю користувача її оцінити.

Перевірка має охоплювати фактичну точність, повноту, актуальність, логічність, відповідність поставленому завданню, достовірність джерел, відсутність упереджених формулювань та можливих порушень прав інших осіб.

Користувач повинен уміти ставити уточнювальні запитання, порівнювати декілька підходів, звертатися до першоджерел, визначати невідповідності та відмовлятися від використання результату, якщо його неможливо належним чином перевірити.

Змістовна взаємодія із системами ШІ: Уміння формулювати запити є важливою, але не єдиною складовою відповідального використання ШІ. Якість результату залежить від чіткості мети, достатності контексту, визначених критеріїв і здатності користувача послідовно вдосконалювати отриманий матеріал.

Академія заохочує використання систем ШІ для порівняння ідей, пошуку альтернатив, моделювання ситуацій, отримання зворотного зв'язку, перевірки аргументації та поглиблення розуміння проблеми.

Водночас ефективна взаємодія не означає механічного копіювання результату. Користувач повинен перетворювати отриманий матеріал на власний усвідомлений результат: перевіряти його, відбирати доречне, виправляти помилки та бути здатним пояснити остаточне рішення.

Збереження самостійного мислення: Системи штучного інтелекту повинні розширювати інтелектуальні можливості людини, а не формувати звичку уникати складних завдань, невизначеності, творчого пошуку та персональної відповідальності.

Учасники освітнього процесу повинні зберігати здатність самостійно читати й аналізувати джерела, формулювати думки, будувати аргументацію, проводити розрахунки, створювати тексти, приймати рішення та оцінювати їх наслідки.

Академія підтримує поєднання навчальних і професійних практик із використанням ШІ та без нього. Це дозволяє одночасно розвивати сучасні

цифрові компетентності й зберігати фундаментальні академічні та професійні навички.

Академічна доброчесність як складова цифрової культури: Відповідальне використання систем штучного інтелекту передбачає чесність щодо походження поданого результату, дотримання встановлених правил і повагу до внеску інших осіб.

Здобувач освіти повинен розуміти різницю між дозволеною допомогою, спільним опрацюванням матеріалу із системою ШІ та підміною власної роботи автоматично сформованим результатом. Визначальним є не сам факт використання технології, а його відповідність меті завдання, встановленим умовам та вимогам академічної доброчесності.

Культура доброчесності має формуватися через зрозумілі правила, навчання, обговорення прикладів і послідовне застосування вимог, а не лише через заборони або контроль.

Компетентності науково-педагогічних працівників: Викладачі повинні мати можливість ознайомлюватися з новими системами ШІ, оцінювати їх педагогічну доцільність, інтегрувати відповідні інструменти в освітній процес та визначати зрозумілі правила їх використання.

Професійний розвиток може охоплювати створення й перевірку освітнього контенту, проєктування завдань і способів оцінювання, використання навчальної аналітики, захист даних, виявлення упереджень, дотримання авторського права та підтримку академічної доброчесності.

АКА заохочує викладачів не лише використовувати системи ШІ, а й навчати здобувачів освіти критично взаємодіяти з ними в контексті конкретної спеціальності та майбутньої професійної діяльності.

Компетентності наукових працівників і дослідників: Професійний розвиток дослідників має охоплювати можливості використання ШІ для пошуку та аналізу інформації, обробки даних, програмування, моделювання, візуалізації та підготовки наукових матеріалів.

Окрема увага приділяється документуванню використання систем ШІ, перевірці відтворюваності результатів, захисту дослідницьких даних, вимогам наукових видань і грантодавців, визначенню авторства та недопущенню фабрикації або фальсифікації.

Компетентності працівників адміністративних підрозділів: Працівники повинні розуміти, які службові завдання можуть бути безпечно автоматизовані, яку інформацію дозволено передавати відповідному сервісу та яким чином перевіряється сформований документ або рекомендація.

Навчання має відповідати реальним функціям структурних підрозділів і включати роботу з документами, інформаційну безпеку, захист персональних даних, перевірку достовірності, використання аналітики та збереження людського контролю за рішеннями.

Міждисциплінарність і професійний контекст: Відповідальне використання ШІ має враховувати особливості конкретної галузі знань і професії. Рівень допустимого використання, критерії перевірки та можливі наслідки помилки відрізняються у праві, психології, економіці, управлінні, інформаційних технологіях та інших сферах.

Освітні програми можуть передбачати вивчення професійних способів застосування ШІ, аналіз галузевих ризиків, роботу з практичними кейсами та обговорення відповідних етичних стандартів.

Академія підтримує співпрацю між представниками різних спеціальностей, оскільки відповідальне впровадження систем ШІ часто потребує одночасного врахування технологічних, педагогічних, правових, управлінських і суспільних аспектів.

Справедливий доступ та інклюзивність: Розвиток цифрових компетентностей має бути доступним для всіх учасників університетської спільноти незалежно від посади, спеціальності, віку, попереднього досвіду чи матеріальних можливостей.

Навчальні заходи та матеріали повинні, наскільки це можливо, враховувати різний рівень цифрової підготовки й особливі освітні потреби користувачів. Академія підтримує використання систем ШІ для підвищення доступності матеріалів, зокрема через субтитрування, переклад, перетворення тексту на мовлення, адаптацію форматів і створення альтернативних способів подання інформації.

Запровадження нового інструменту не повинно необґрунтовано виключати осіб, які не мають доступу до відповідного пристрою, платної версії сервісу або потребують альтернативного формату взаємодії.

Навчання та підтримка користувачів: Академія може організовувати навчальні курси, семінари, практикуми, консультації, відкриті обговорення, програми підвищення кваліфікації та інші заходи, присвячені використанню систем штучного інтелекту.

Навчання доцільно будувати на реальних прикладах університетської діяльності, демонструючи не лише можливості технології, а й типові помилки, ризики, способи перевірки результатів і ситуації, у яких від використання ШІ краще відмовитися.

Університет може створювати методичні матеріали, рекомендації, шаблони розкриття використання ШІ, приклади допустимих практик та інші ресурси для підтримки здобувачів освіти і працівників.

Обмін досвідом і спільне навчання: Міжнародна академія екології та медицини заохочує обмін практиками між факультетами, кафедрами, структурними підрозділами, здобувачами освіти, викладачами, дослідниками та адміністративними працівниками.

Позитивний досвід, виявлені обмеження, помилки та інциденти можуть використовуватися для спільного навчання і вдосконалення внутрішніх підходів. Відкрите професійне обговорення ризиків не повинно сприйматися як заперечення інновацій, оскільки критична оцінка є необхідною умовою їх відповідального впровадження.

Підтримка експериментів та інновацій: Академія створює умови для апробації нових способів використання систем ШІ в освіті, науці, управлінні та взаємодії із суспільством.

Пілотне використання має передбачати зрозумілу мету, обмежений масштаб, визначення відповідальних осіб, оцінювання ризиків та аналіз отриманих результатів. Успішна апробація може стати основою для подальшого поширення практики, а виявлені недоліки — для її зміни або припинення.

Право на професійний експеримент поєднується з обов'язком діяти доброчесно, захищати дані, поважати права інших осіб і повідомляти про істотні ризики.

Безперервний розвиток цифрової культури: Компетентності, необхідні для роботи із системами штучного інтелекту, змінюються разом із розвитком технологій, законодавства, професійних стандартів та очікувань суспільства.

Академія регулярно переглядає зміст навчальних і методичних матеріалів, враховує практичний досвід учасників університетської спільноти та підтримує безперервне професійне навчання.

Метою такого розвитку є не максимальне використання систем штучного інтелекту в кожному процесі, а формування здатності свідомо визначати, коли технологія створює реальну цінність, як її безпечно застосовувати та в яких випадках рішення повинно залишатися повністю за людиною.

РОЗДІЛ X. УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯМ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Управління використанням систем штучного інтелекту в Міжнародна академія екології та медицини ґрунтується на розподілі повноважень, персональній відповідальності користувачів, людському контролю, пропорційному оцінюванні ризиків та узгодженості дій структурних підрозділів.

Кожен учасник спільноти Академії відповідає за використання систем штучного інтелекту в межах своїх повноважень. Застосування такої системи не змінює встановленого розподілу посадових, академічних, професійних або управлінських обов'язків і не звільняє особу від відповідальності за прийняте рішення, створений документ, навчальний матеріал, результат дослідження чи інший наслідок її діяльності.

Вчена рада Міжнародної академії екології та медицини визначає стратегічні напрями використання систем штучного інтелекту в освітній, науковій та інноваційній діяльності, розглядає питання їх впливу на якість освіти й академічну доброчесність, затверджує цю Політику та зміни до неї, а також інші локальні нормативні акти у випадках, що належать до її повноважень.

Ректор Міжнародної академії екології та медицини забезпечує реалізацію цієї Політики, створює організаційні умови для відповідального впровадження систем штучного інтелекту та приймає рішення щодо стратегічних цифрових ініціатив у межах своїх повноважень. Ректор забезпечує необхідну взаємодію структурних підрозділів, визначає відповідальних осіб і може ініціювати розроблення внутрішніх документів, необхідних для практичного застосування цієї Політики.

Відділ забезпечення якості освіти координує реалізацію цієї Політики в межах внутрішньої системи забезпечення якості освіти. До його завдань належать моніторинг практик використання систем штучного інтелекту, аналіз їх впливу на освітній процес, узагальнення звернень і виявлених ризиків, підготовка пропозицій щодо вдосконалення внутрішніх правил та участь у розробленні методичних матеріалів і роз'яснень.

Відділ забезпечення якості освіти може ініціювати обговорення питань, пов'язаних із використанням систем штучного інтелекту, залучати до нього представників структурних підрозділів, науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти та інших заінтересованих осіб, а також готувати рекомендації за результатами такого обговорення.

Центр цифрових технологій здійснює технічне оцінювання систем штучного інтелекту, що плануються до інституційного впровадження. Таке оцінювання може охоплювати безпеку доступу, сумісність з інформаційними

системами, умови зберігання й передавання даних, можливість їх використання постачальником сервісу, надійність системи, порядок припинення доступу та інші технічні ризики.

Також, центр цифрових технологій бере участь в оцінюванні систем, використання яких передбачає обробку персональних даних. Особлива увага приділяється меті й правовій підставі такої обробки, складу даних, строкам їх зберігання, доступу третіх осіб, транскордонному передаванню, можливості видалення інформації та захисту прав суб'єктів персональних даних.

Керівники Інститутів, кафедр та інших структурних підрозділів забезпечують виконання цієї Політики у відповідних підрозділах. Вони організовують ознайомлення працівників із її положеннями, визначають особливості використання систем ШІ з урахуванням функцій підрозділу, контролюють дотримання вимог щодо конфіденційності та сприяють підвищенню цифрових компетентностей працівників.

Керівник структурного підрозділу несе відповідальність за рішення щодо використання системи штучного інтелекту у внутрішніх процесах підрозділу в межах своїх повноважень. Працівники не повинні самостійно впроваджувати зовнішні системи для регулярної обробки персональних, службових або інших захищених даних без належного погодження.

Гаранти освітніх програм і проєктні групи враховують розвиток систем штучного інтелекту під час перегляду освітніх програм, результатів навчання, змісту освітніх компонентів та професійних компетентностей випускників. За потреби вони ініціюють інтеграцію ШІ-грамотності, галузевих способів використання ШІ та пов'язаних із ними етичних і професійних питань до відповідних освітніх програм.

Науково-педагогічні та педагогічні працівники визначають допустимі способи використання систем штучного інтелекту в межах конкретного освітнього компонента або завдання, виходячи з його мети та результатів навчання. Вони повинні завчасно й у зрозумілій формі повідомляти здобувачам освіти встановлені умови, а також забезпечувати об'єктивність оцінювання незалежно від доступу здобувачів до окремих систем ШІ.

Викладач відповідає за якість, достовірність і педагогічну доцільність матеріалів, створених або опрацьованих із використанням систем штучного інтелекту. Остаточне оцінювання результатів навчання здійснює викладач. Автоматично сформована оцінка, рекомендація чи висновок можуть бути лише допоміжною інформацією та не замінюють професійного судження.

Наукові керівники визначають вимоги до використання систем штучного інтелекту під час підготовки наукових, кваліфікаційних та інших дослідницьких

робіт, пояснюють правила розкриття такого використання і сприяють формуванню належних дослідницьких практик. Науковий керівник контролює якість наукового супроводу, але не приймає на себе відповідальність автора за зміст, достовірність і самостійність поданої роботи.

Наукові працівники та дослідники відповідають за методологічну обґрунтованість, достовірність, відтворюваність і доброчесність досліджень, проведених із використанням систем штучного інтелекту. Вони забезпечують належне документування істотної ролі таких систем, перевіряють сформовані дані й посилання та дотримуються вимог наукових видань, грантодавців, партнерів і професійних спільнот.

Працівники адміністративних підрозділів використовують системи штучного інтелекту відповідно до своїх посадових обов'язків, цієї Політики та інших внутрішніх документів Університету. Вони зобов'язані перевіряти створені документи й аналітичні матеріали, захищати персональні та службові дані, не допускати неправомірного передавання інформації зовнішнім сервісам і зберігати людський контроль за рішеннями.

Використання працівником системи штучного інтелекту для підготовки проєкту документа не змінює порядку його погодження, підписання, реєстрації або затвердження. Офіційний статус документ набуває лише після проходження встановлених в Університеті процедур.

Здобувачі освіти відповідають за доброчесне використання систем штучного інтелекту під час навчання, проходження практики, проведення досліджень і підготовки кваліфікаційних робіт. Вони повинні дотримуватися умов, установлених викладачем, розкривати використання ШІ у передбачених випадках, перевіряти достовірність матеріалів і бути здатними пояснити зміст та походження поданого результату.

Здобувач освіти несе відповідальність за весь поданий від свого імені матеріал незалежно від того, які цифрові інструменти використовувалися під час його підготовки. Посилання на помилку системи штучного інтелекту, нерозуміння принципів її роботи або відсутність наміру порушити встановлені правила саме по собі не усуває відповідальності за недоброчесне чи неналежне використання.

Органи студентського самоврядування можуть брати участь в обговоренні практик використання систем штучного інтелекту, представляти позицію здобувачів освіти, сприяти поширенню культури академічної доброчесності та подавати пропозиції щодо вдосконалення цієї Політики й пов'язаних із нею матеріалів.

Кожен користувач до початку роботи із системою штучного інтелекту повинен оцінити мету її застосування, характер інформації, яка буде передана, можливість перевірки результату та наслідки потенційної помилки. Якщо використання системи може створити істотний ризик для прав людини, академічної доброчесності, конфіденційності, інформаційної безпеки або репутації Університету, користувач повинен утриматися від її застосування до отримання належного роз'яснення чи погодження.

Перед інституційним упровадженням нової системи штучного інтелекту здійснюється оцінювання її доцільності та ризиків. Таке оцінювання організовує структурний підрозділ, заінтересований у використанні системи, із залученням інших відповідальних підрозділів або посадових осіб відповідно до характеру технології, даних і запланованої сфери застосування.

Під час оцінювання доцільно визначити:

- мету й очікувану користь від використання системи;
- категорії користувачів та види даних, які вона оброблятиме;
- можливий вплив на права та інтереси людини;
- ризики для академічної доброчесності, якості освіти й наукової достовірності;
- вимоги до захисту персональних даних, конфіденційності та інформаційної безпеки;
- можливість виникнення дискримінаційних або систематично помилкових результатів;
- порядок людського контролю та перевірки;
- осіб і підрозділи, відповідальних за експлуатацію та моніторинг;
- умови зберігання, видалення й можливого повторного використання даних;
- фінансові, технічні та організаційні наслідки впровадження;
- можливість припинення використання системи або переходу до іншого рішення.

Оцінювання має бути пропорційним потенційному впливу системи. Інструмент для мовного редагування загальнодоступного тексту не потребує такого самого рівня контролю, як система, що використовується для оцінювання, обробки персональних даних, кадрової аналітики, вступу або підготовки рішень, здатних істотно впливати на людину.

До завершення належного оцінювання система не повинна впроваджуватися для обробки захищених даних або виконання функцій, пов'язаних із високим рівнем ризику. За результатами оцінювання використання

системи може бути схвалено, обмежено визначеними умовами, дозволено в пілотному режимі або визнано недоцільним.

Пілотне використання передбачає обмежений масштаб, визначений строк, встановлення відповідальних осіб і критеріїв оцінювання. За його результатами аналізуються якість роботи системи, фактична користь, виявлені помилки, вплив на користувачів, безпека даних та доцільність подальшого застосування.

Схвалення системи для однієї мети не означає автоматичного дозволу на її застосування в інших процесах. Істотна зміна мети, виду даних, категорій користувачів або способу впливу на рішення може потребувати повторного оцінювання.

Підрозділ, який використовує систему штучного інтелекту, забезпечує спостереження за її роботою та повідомляє про істотні помилки, інциденти або непередбачені наслідки. Якщо система перестає відповідати визначеній меті, створює неприйнятний ризик або не забезпечує очікуваної користі, умови її використання мають бути переглянуті.

Особи, щодо яких використовуються результати системи штучного інтелекту, повинні мати можливість звернутися за роз'ясненням, повідомити про помилку та ініціювати перегляд відповідного рішення людиною, якщо такий результат істотно впливає на їхні права, обов'язки або університетські можливості.

У разі сумніву щодо допустимості використання системи штучного інтелекту учасник спільноти Академії може звернутися до керівника відповідного структурного підрозділу, відділу забезпечення якості освіти або іншої уповноваженої особи залежно від характеру питання.

Питання, пов'язані з академічною доброчесністю, захистом персональних даних, інформаційною безпекою, інтелектуальною власністю чи трудовими відносинами, розглядаються відповідно до компетенції визначених Університетом органів, підрозділів і посадових осіб та згідно з чинними внутрішніми процедурами.

Ця Політика не встановлює окремого виду юридичної або дисциплінарної відповідальності. Можливі порушення, вчинені з використанням систем штучного інтелекту, розглядаються відповідно до їх змісту та наслідків на підставі законодавства України, Кодексу корпоративної етики та академічної доброчесності, інших локальних нормативних актів і встановлених в Академії процедур.

Академія може розробляти окремі рекомендації, методичні матеріали, інструкції, стандарти, шаблони та інші документи, що конкретизують особливості використання систем штучного інтелекту в окремих сферах

діяльності. Такі документи є розвитком цієї Політики та застосовуються в частині, що не суперечить її положенням.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Міжнародна академія екології та медицини розглядає відповідальне використання систем штучного інтелекту як важливу складову забезпечення якості освіти, розвитку науки, цифрової трансформації, професійної етики та інституційного розвитку. Дотримання принципів цієї Політики є спільною відповідальністю всіх членів спільноти Академії та необхідною умовою безпечного, доброчесного й людиноцентричного впровадження сучасних технологій.

Положення цієї Політики підлягають періодичному перегляду з урахуванням змін законодавства України, розвитку систем штучного інтелекту, міжнародних стандартів і рекомендацій, професійних та етичних вимог, а також досвіду застосування таких систем у діяльності Академії.

Моніторинг реалізації цієї Політики здійснюється в межах повноважень відповідних органів, структурних підрозділів і посадових осіб Першого європейського університету. Результати моніторингу, звернення учасників університетської спільноти, виявлені ризики, інциденти та практичний досвід можуть бути підставою для перегляду окремих положень Політики, розроблення додаткових рекомендацій або вдосконалення внутрішніх процедур.

З питаннями щодо застосування положень цієї Політики, а також із пропозиціями щодо її вдосконалення члени університетської спільноти можуть звертатися до відділу забезпечення якості освіти МАЕМ, керівника відповідного структурного підрозділу або іншої уповноваженої особи залежно від характеру питання.

Питання, пов'язані з академічною доброчесністю, захистом персональних даних, інформаційною безпекою, інтелектуальною власністю, трудовими відносинами чи іншими сферами відповідальності, розглядаються відповідно до законодавства України, Кодексу корпоративної етики та академічної доброчесності, інших локальних нормативних актів і встановлених в Університеті процедур.

Міжнародна академія екології та медицини може розробляти окремі рекомендації, методичні матеріали, інструкції, стандарти, шаблони та інші документи, що конкретизують особливості використання систем штучного інтелекту в освітній, науковій, адміністративній та інших сферах діяльності. Такі документи є розвитком цієї Політики та застосовуються в частині, що не суперечить її положенням.

Дотримання цієї Політики є свідченням цифрової зрілості, професійної відповідальності, академічної доброчесності та поваги до прав людини. Спільними зусиллями Міжнародна академія екології та медицини формує середовище, у якому системи штучного інтелекту сприяють розвитку людини, освіти, науки та університетського врядування, а інноваційність поєднується з критичним мисленням, безпечністю, відкритістю і відповідальністю.

Ця Політика затверджується Вченою радою Міжнародної академії екології та медицини та набирає чинності з дня введення її в дію наказом ректора Академії.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Під час розроблення цієї Політики Міжнародна академія екології та медицини керувалася законодавством України, сучасними міжнародними стандартами відповідального використання систем штучного інтелекту, рекомендаціями міжнародних і європейських організацій у сфері освіти, науки, етики, захисту прав людини та управління технологічними ризиками, а також кращими практиками закладів вищої освіти.

Під час підготовки Політики було проаналізовано, зокрема, [Конституцію України](#), [Закон України «Про академічну доброчесність»](#), [Закон України «Про освіту»](#), [Закон України «Про вищу освіту»](#), [Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»](#), [Закон України «Про захист персональних даних»](#), [Закон України «Про інформацію»](#), [Закон України «Про авторське право і суміжні права»](#), [Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні](#), схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 року № 1556-р, а також локальні нормативні акти Міжнародної академії екології та медицини.

Серед міжнародних і європейських джерел було враховано, зокрема, [Recommendation on the Ethics of Artificial Intelligence \(UNESCO, 2021\)](#), [Guidance for Generative AI in Education and Research \(UNESCO, 2023\)](#), [OECD Principles on Artificial Intelligence](#), [Council of Europe Framework Convention on Artificial Intelligence and Human Rights, Democracy and the Rule of Law \(2024\)](#), [Regulation \(EU\) 2024/1689 laying down harmonised rules on artificial intelligence \(Artificial Intelligence Act\)](#), [Guidelines on the Ethical Use of Artificial Intelligence and Data in Teaching and Learning for Educators \(European Commission, 2026\)](#), [European Code of Conduct for Research Integrity \(ALLEA, 2023\)](#), [Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area \(ESG\)](#), а також рекомендації та локальні політики українських та іноземних закладів вищої освіти щодо використання систем штучного інтелекту.

*Під час підготовки цієї Політики як допоміжний інструмент використовувався генеративний штучний інтелект **ChatGPT (OpenAI)** для структурування матеріалу та редакційного опрацювання тексту.*

Остаточне рішення щодо змісту документа, його відповідності законодавству України, стратегічним цілям і внутрішнім нормативним документам Міжнародної академії екології та медицини було ухвалено розробниками Політики.